3294 b

CONFORM CU ORIGINALUL

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CABINET MINISTRU

SG 2616/25.06.2020

Nr. 8915M/04.06.2020

Nr. 4934.../M.R.P.
Data 14.06.2020

STIMATE DOMNULE SENATOR,

14.05

Referitor la interpelarea dumneavoastră, depusă în perioada 05.05.2020-11.05.2020, având ca obiect **„Ce facem cu educația ecologică?"**, vă comunic următoarele:

Interesul pentru problematica mediului înconjurător, în sensul conștientizării riscurilor provocate de intervenția umană și al acțiunilor concrete la nivelul societății, este prezent în principalele documente care reglementează curriculumul național, profilul de formare al absolventului, programele școlare obligatorii și programele de curriculum la decizia școlii.

Profilul de formare al absolventului de învățământ preuniversitar este structurat pe baza celor opt competențe cheie specificate în *Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare*.

Referitor la educația ecologică, profilul de formare al absolventului specifică următorii descriptori: *Manifestarea interesului pentru un stil de viață sănătos și pentru un mediu curat* și *Aplicarea sistematică a unor reguli de păstrare a sănătății și reflecția critică asupra schimbărilor produse de activitatea umană în mediul înconjurător*. Descriptorii formulați sunt susținuți la nivelul programelor școlare de trunchi comun și curriculum la decizia școlii (CDȘ), dar și prin activitățile extracurriculare și extrașcolare dezvoltate la nivelul instituțiilor școlare (Programul național „Școala altfel", proiecte și parteneriate naționale și internaționale, Programul CAEN, gestionat la nivel de minister).

La nivelul CDȘ, au fost puse la dispoziția școlii următoarele programe opționale înscrise în oferta centrală, aprobate prin ordin de ministru:

- *Educație ecologică și de protecția mediului*, preșcolar, primar, gimnaziu (ANEXA 1 la OMECT nr. 1862/ 2007);
- *Creează-ți mediul*, clasele a III-a - a IV-a și a V-a - a VIII-a (Anexa la OMECT nr. 2291/2007) („Scopul disciplinei este responsabilizarea elevilor și, implicit, a părinților și a întregii comunități locale, în vederea protejării mediului înconjurător, iar studierea acesteia vizează formarea/dezvoltarea la elevi a unui comportament pro-ecologic care include și integrează competențe, cunoștințe, valori și atitudini, în conformitate cu dimensiunea europeană a educației pentru dezvoltare durabilă");
- *De-a arhitectura. Educație pentru arhitectură și mediu construit*, clasele a III-a/a IV-a;

La nivelul disciplinelor din trunchiul comun educația ecologică este prezentă în special la disciplinele Biologie, Geografie și Educație Tehnologică, dar se susține și prin intervenții la nivelul programei de Chimie și de Fizică. Abordarea aspectelor specifice domeniului ecologiei prin intermediul unor discipline de la gimnaziu se sprijină pe achiziții prealabile asigurate în cadrul învățământului primar.

La nivelul învățământului primar, disciplina școlară *Matematică și explorarea mediului* cuprinde competențe specifice și activități de învățare care vizează manifestarea grijii pentru comportarea corectă în relație cu mediul familiar, natural și social.

Disciplina *Educație civică* (clasa a III-a - a IV-a) abordează la nivelul competențelor specifice și al conținuturilor de învățare aspecte referitoare la atitudinile și responsabilitățile care revin ființei umane în raport cu lucrurile și cu celelalte ființele, la manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic în contexte de viață din mediul cunoscut. Disciplina *Geografie* pune accent pe cunoașterea orizontului local și înțelegerea rolului pe care omul îl are în acest context, observând, în acest sens, prezența unor

competențe specifice referitoare la manifestarea interesului pentru înțelegerea rolului mediului înconjurător pentru viața și activitatea societății sau pentru cunoașterea și înțelegerea diversității naturale și a specificului intervenției umane.

La nivelul gimnaziului, cunoașterea de către elevi a principiilor fundamentale ale naturii, pornind de la mediul de viață familiar lor, reprezintă o constantă în cadrul programei școlare pentru disciplina *Biologie*, încă de la clasa a V-a. Profesorul este încurajat să adapteze predarea la specificul local, să inițieze studiul unui ecosistem printr-o excursie didactică într-un parc/grădină/livadă sau pădure, pajiște, în funcție de regiunea geografică în care trăiește. Studiul ecosistemelor propuse permite nu numai observarea viețuitoarelor și înțelegerea fundamentelor relaționale pe care se construiește un ecosistem, dar și familiarizarea elevului cu metodele specifice de investigare a mediului înconjurător, baza cunoașterii ecologice a naturii. Conținuturile propuse facilitează această abordare ecologică a studiului viețuitoarelor.

În clasa a VIII-a, programa școlară pentru disciplina *Biologie* își propune să stimuleze la elevi disponibilitatea pentru participare civică și ecologică, să dezvolte interesul acestora pentru explorarea unor probleme ale comunității locale și pentru identificarea unor soluții noi în rezolvarea acestora, să îi învețe să proiecteze și să realizeze unele produse utile pentru activitățile curente, să manifeste interes pentru o viață sănătoasă și pentru păstrarea unui mediu curat, să aprecieze elemente definitorii ale culturii locale și ale patrimoniului național și universal în contextul unei dezvoltări durabile. Iată și câteva exemple de elemente de conținut prin care ar trebui formate aceste competențe: *Sănătatea omului și a mediului (Calitatea aerului, a apei și a solului, Boli influențate de factori de mediu și de propriul comportament, Omul și tehnologia - avantaje, riscuri, Resurse energetice ale planetei, Importanța păstrării biodiversității, Dezvoltarea durabilă)*. Sunt recomandate, în mod explicit, activități de învățare precum: promovarea unor comportamente ecologice în comunitate prin utilizarea mijloacelor de comunicare TIC, a unor produse artistice realizate și prezentate, participarea la concursuri pe teme ecologice și de stil de viață sănătos; stabilirea și aplicarea regulilor de comportament ecologic în timpul excursiilor, vizitelor, în clasă, acasă (clasa a V-a); aprecierea avantajelor dezvoltării durabile (clasa a VIII-a); promovarea argumentată a unor principii (de exemplu: conservarea biodiversității, diminuarea amprentei ecologice, colaborarea țării noastre cu alte state în domeniul protecției mediului, evoluția omului și a celorlalte viețuitoare).

Disciplina *Geografie* abordează *ansamblul condiționărilor produse în cadrul mediului de viață și influența acestora asupra societății omenești*. Conceptul de mediu înconjurător, așa cum se utilizează în multe țări, reprezintă o formă mult mai largă de înțelegere a sa, care nu este redusă la mediul ecologic, ci include *raportul global dintre natură și societate*.

Noile programe de geografie pentru clasele V - VIII aduc într-o perspectivă nouă *educația pentru mediul înconjurător*, prin conturarea unei tematici aplicate orizontului local (exerciții, vizite pe teren etc.). La disciplina Geografie au fost incluse în programele de învățământ preuniversitar elemente conexe mediului înconjurător: calitatea aerului, apelor și a solului, factorii geo-ecologici, influența tehnologiei asupra mediului, resursele energetice, minerale și resursele scoarței terestre, dezvoltarea durabilă, managementul mediului înconjurător, raportul global om - mediu și modificări climatice recente, tipuri de mediu, evoluția mediului etc.

Programa școlară pentru învățământul gimnazial *Educație tehnologică și aplicații practice* are în vedere și documentul „Europa 2020" - O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii (2010). Sunt recomandate competențe specifice și activități de învățare precum: selectarea produselor și a tehnologiilor din perspectiva păstrării calității mediului și a sănătății; obținerea produselor prin agricultură convențională/ecologică; procesarea ecologică a alimentelor; întocmirea coșului alimentar zilnic și săptămânal, selectând și evaluând produsele alimentare pe baza unor criterii, tehnologie de obținere/prelucrare (tradițională, ecologică, industrializată), valoarea nutritivă și energetică, folosirea aditivilor alimentari, ambalarea, transportul și depozitarea/păstrarea produselor, etichetarea/ambalarea produselor (interpretarea etichetelor de tip „bio" sau „eco"); vizionarea de filme documentare/didactice privind rolul agriculturii ecologice și a procesării ecologice a alimentelor în asigurarea sănătății și

culegerea de informații din diferite surse privind creșterea ecologică a animalelor în fermă/gospodărie; informarea în legătură cu producția și etichetarea produselor ecologice și rolul acestora în asigurarea sănătății.

Disciplina Chimie abordează aspecte ale problematicii ecologiei la nivelul competențelor generale: *Evaluarea consecințelor proceselor și acțiunii substanțelor chimice asupra propriei persoane și asupra mediului înconjurător*. La clasa a VII-a, sunt formulate competențe specifice, precum *Identificarea consecințelor proceselor chimice asupra organismului și asupra mediului înconjurător* și *Aprecierea impactului substanțelor chimice asupra organismului și asupra mediului înconjurător*, iar la clasa a VIII-a, *Identificarea avantajelor utilizării unor substanțe/procese chimice studiate sau/și a factorilor de risc asociați utilizării unora dintre acestea* și *Evaluarea impactului substanțelor chimice asupra organismului și asupra mediului înconjurător*. Disciplina *Fizică* formulează următoarele competențe specifice: *Identificarea independentă a riscurilor pentru propria persoană, pentru ceilalți și pentru mediu asociate utilizării diferitelor instrumente, aparate, dispozitive* (clasa a VII-a); *Prevenirea unor posibile efecte negative asupra oamenilor și/sau asupra mediului ale unor fenomene fizice și/sau aplicații în tehnică ale acestora* (clasa a VIII-a).

Având în vedere analiza de mai sus, Ministerul Educației și Cercetării consideră că problematica ecologiei este reflectată, la nivelul curriculumului, în diverse discipline școlare din trunchiul comun sau din oferta centrală. În acest context, considerăm că programele asigură un parcurs pentru formarea unor competențe corespunzătoare și un cadru suficient de larg pentru diversificarea activităților asociate, în raport cu timpul școlar alocat fiecărui nivel de învățământ.

Eficiența educației ecologice poate fi sporită în măsura în care, la nivelul societății, sunt puse în funcțiune mecanisme relevante care să-i confirme elevului că experiențele sale de învățare sunt viabile pe tot parcursul vieții și nu rămân simple exerciții școlare. Aceasta presupune ca intervenția în educație să aibă, în oglindă, legi, proceduri, intervenții concrete și respectate de membrii societății (monitorizarea poluării; defrișarea abuzivă; distrugerea obiectivelor de patrimoniu etc.).

Mulțumindu-vă pentru colaborare, vă asigur, stimate domnule senator, de toată considerația mea.

MONICA CRISTINA ANISIE
MINISTRU

DOMNULUI SENATOR VLAD-TUDOR ALEXANDRESCU

Str. G-ral H. M. Berthelot nr. 28.30, Sector 1, București, România
Tel.: +4 021 405 62 23 Fax: +4 021 312 47 19 E-mail: cabinet@edu.gov.ro
www.edu.ro